

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/116/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120208609
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3120208609.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcu KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO 31 595 545, zastúpeného Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s. r. o., so sídlom Horná 26, Banská Bystrica, IČO 36 868 299, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom C. A. XX, D. E., o zaplatenie 156.698,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 6. júna 2022 č.k. 18C/33/2020-220, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 6. júna 2022 č.k. 18C/33/2020-220 súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 156,698,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 156.698,50 eur od 21.11.2021 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšnej časti sa žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 91,2 %. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 156.698,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 156.698,50 eur od podania žaloby do zaplatenia a náhrady trov konania. Vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobca si svoj nárok voči žalovanému uplatňuje titulom náhrady poistného plnenia, ktoré za žalovaného vyplatil z dôvodu škody spôsobenej pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným. Medzi stranami nebolo sporné, že dopravnú nehodu zavinil žalovaný; že pri dopravnej nehode došlo ku vzniku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a že žalovaný viedol predmetné motorové vozidlo pod vplyvom návykových látok. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalovaný zodpovedá za škodu ním spôsobenú podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na to sa v zmysle ustanovení § 2 písm. f) a § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov považuje za poisteného. Uviedol, že iné postavenie žalovaného, ktoré by mohlo mať vplyv na posúdenie zodpovednosti za spôsobenú škodu v konaní, tvrdené a ani preukázané nebolo (napr. postavenie žalovaného ako zamestnanca). Žalobcovi tak vzniklo právo voči žalovanému ako poistenému za splnenia podmienky ustanovenej v § 12 ods. 2 písm. a) zákona (škoda spôsobená pod vplyvom návykovej látky) na náhradu poistného plnenia vyplateného partnerskou organizáciou v Nemecku poškodeným a žalobcom uhradeného nemeckému partnerovi. Pokiaľ sa žalovaný domáhal aplikácie ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie uviedol, že postih poisťovne nemá charakter nároku na náhradu škody, ale ide o osobitné postihové právo v rámci existujúceho záväzkového vzťahu, preto nemožno na tento osobitný vzťah aplikovať ustanovenia o náhrade škody

upravené v Občianskom zákonníku a znížiť výšku plnenia. Napriek tomu však zastáva názor, že je možné v tomto prípade aplikovať zásadu primeranosti a skúmať splnenie podmienok pre jej použitie s poukazom na odcitované závery Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. IV.ÚS 377/2018 zo dňa 31.01.2019. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade je výška poistného plnenia enormne vysoká, no zohľadnil, že ku vzniku poistnej udalosti došlo v dôsledku ľahostajného konania žalovaného, keď viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, že žalovaný síce preukázal svoj príjem vo výške cca 692,- eur mesačne, avšak nepreukázal ostatné svoje pomery, preto nemohol komplexne posúdiť skutočnosti rozhodujúce pre správne a spravodlivé posúdenie primeranosti náhrady poistného plnenia. K námietke žalobcu o neaplikovateľnosti záverov nálezu Ústavného súdu na danú vec z dôvodu, že konanie, ktoré bolo predmetom nálezu Ústavného súdu SR sa týkalo ešte vyhlášky č. 423/1991 Zb., a k poukazu na rozhodnutia súdov v tomto zmysle napr. Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/60/2020 a sp. zn. 15Co/12/2021 sa súd prvej inštancie vyjadril tak, že závery Ústavného súdu SR považuje za správne a plne aplikovateľné v danej veci, pretože ustanovenie § 11 ods. 1 vyhlášky sa premietlo aj do ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. takmer v nezmenenom znení. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania, vznikol žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 156.698,50 eur od 21.11.2021 do zaplatenia, pričom deň, od ktorého je žalovaný povinný úrok z omeškania platiť, je dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému na vyjadrenie. Vo zvyšnej časti nárok na úroky z omeškania ako nedôvodný neuznal (žalobca požadoval úroky z omeškania od podania žaloby, t. j. odo dňa 11.12.2020). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o uložení povinnosti podal žalovaný včas odvolanie. Žiadal o zníženie náhrady škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka, aby táto bola primeranejšia s poukazom na jeho skromné majetkové pomery a 2 nezaopatrené maloleté deti. Uviedol, že zaplatenie celej sumy 156.698,50 eur je pre neho likvidačné, nakoľko má dve nezaopatrené deti a nevlastní žiadny hnutelý a nehnuteľný majetok, nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou. Tvrdil, že počas dopravnej nehody mal iba zanedbateľné stopové prvky drog, svoje konanie ľutuje, nikomu nechcel ublížiť.

3. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a k odvolaniu uviedol, že sa s ním v celom rozsahu nestotožňuje a považuje ho za nedôvodné a neodôvodnené, obsah argumentácie za tendenčný, nakoľko žalovaný poukazuje na rovnaké skutočnosti, ako v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa prvoinštančný súd dôsledne vysporiadal v napadnutom rozsudku. S obsahom napadnutého rozsudku sa v celom rozsahu stotožňuje.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu podľa 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Odvolací súd súhlasí s napadnutým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalovanú sumu (náhradu poistného plnenia z dôvodu podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona - škoda spôsobená pod vplyvom návykovej látky) vo výške, ako žiadal žalobca.

6. Odvolanie žalovaného smerovalo len do výšky sumy uloženej mu napadnutým rozsudkom zaplatiť, v odvolaní sa dovoľával len primeraného zníženia tejto sumy z dôvodu svojich osobných a majetkových pomerov, čo právne odôvodňoval aplikáciou § 450 Občianskeho zákonníka. Odvolateľ sa od počiatku konania ani pred súdom prvej inštancie nebránil proti uplatnenému nároku z iných dôvodov, žiadnym iným tvrdením. Odvolanie proti rozsudku neodôvodnil iným odvolacím dôvodom, najmä nerozporoval skutkový stav tak, ako bol súdom prvej inštancie zistený a uvedený v rozsudku (súd prvej inštancie uviedol, že nebolo tvrdené ani preukázané postavenie žalovaného ako zamestnanca), toto skutkové zistenie súdu prvej inštancie nenamietal. Preto odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 C.s.p.) vychádzal z takto súdom prvej inštancie zisteného a odvolateľom v odvolaní nenamietaného skutkového stavu (najmä v otázke zodpovednosti žalovaného ako vodiča motorového vozidla právne kvalifikovanej súdom prvej inštancie podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzhľadom na nezistenie, že by bol zamestnancom).

7. K námietke odvolateľa týkajúcej sa požadovanej aplikácie § 450 Občianskeho zákonníka, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, kde sa súd už s uvedenou námietkou vysporiadal a dospel k záveru, že táto nie je prípustná. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej

inštancie stotožňuje a na odôvodnenie rozsudku v tejto časti podľa § 387 ods. 2 C.s.p. odkazuje. Na potvrdenie správnosti záveru súdu prvej inštancie dodáva, že na postih poisteného, ktorý spôsobí škodu pod vplyvom návykových látok, platí osobitná právna úprava, kedy poistený znáša následky svojho konania. Postih, ktorý má poisťovateľ proti poistenému, je osobitný samostatný originárny nárok vyplývajúci z osobitnej právnej úpravy a poisťnej zmluvy. Preto v tomto prípade nemožno aplikovať § 450 Občianskeho zákonníka. S možnosťou aplikácie moderačného oprávnenia sa počas predchádzajúcej právnej úpravy podľa vyhlášky č. 423/1991 Zb. už zaoberal najvyšší súd v rozsudku z 23. novembra 2004 sp. zn. 1MCdo/3/2004 a dospel k záveru, že vzhľadom na to, že nárok uplatnený podľa § 12 ods. 2 vyhlášky č. 423/1991 Zb. je osobitným nárokom poisťovne proti poistenému, ktorý vyplýva z poisťného vzťahu a nemožno ho stotožňovať s nárokom na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka, nie je preto súd oprávnený aplikovať moderačné právo podľa § 450 Občianskeho zákonníka a ani podľa § 25 vyhlášky č. 423/1991 Zb.

8. Odvolací súd však nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že súd je napriek tomu oprávnený znížiť výšku náhrady poisťného plnenia, ktoré oprávnenie súdu odvodzoval z nálezů Ústavného súdu sp. zn. IV.ÚS 377/2018 z 31.01.2019. V tomto smere odvolací súd súhlasí s argumentáciu žalobcu, ktorú prednášal v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2010 sp. zn. 4Cdo 54/2009 prijatý do Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. R 64/2020, podľa ktorého „Súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy nároku uplatneného poisťovateľom voči poisťníkovi resp. poistenému v zmysle uvedeného ustanovenia je v súlade so všeobecnou právnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. Jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona aj pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poisťných plnení, je v zmysle uvedeného ustanovenia poisťovateľ.“ S ohľadom na osobitnú povahu tohto nároku súdy nie sú oprávnené v konaní o náhradu poisťného plnenia podľa § 12 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. znížiť výšku požadovanej náhrady poisťného plnenia alebo jeho časti, aplikujúc zásadu primeranosti, či iné kritériá, ktoré právna norma neobsahuje. Na daný právny vzťah sa aplikuje priamo osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 381/2001 Z. z. ako lex specialis a zo žiadneho ustanovenia tohto právneho predpisu nevyplýva možnosť odvodenia práva súdu znížiť požadovanú náhradu poisťného plnenia. Súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy uplatneného nároku poisťovateľom proti poisťníkovi resp. poistenému je v súlade so všeobecnou právnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. V náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 377/2018, na ktorý sa odvoláva súd prvej inštancie, sa riešila aplikácia § 11 ods. 1 už zrušenej vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 423/1991 Zb., kde šlo o prípad, kedy sa v budúcnosti ešte bude zvyšovať výška regresnej náhrady.

9. Najvyšší súd ako najvyššia súdna autorita napriek nálezom ústavného súdu sp. zn. IV.ÚS 377/2018 z 31.01.2019 (na ktorý poukazoval súd prvej inštancie) a sp. zn.

III. ÚS 90/2021 z 30.11.2021 (ktorý vychádzal z predchádzajúceho nálezů a skutkový stav alebo obdobný), naďalej vo veciach s obdobným skutkovým či právnym základom rozhoduje v súlade s judikátom č. R 64/2020 (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/114/2020 z 29.06.2021, sp. zn. 9Cdo/2/2021 z 30.01.2023, sp. zn. 9Cdo 151/2021 z 24.05.2023). Ide teda o dlhodobo ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu ako najvyššej súdnej autority (čl. 2 ods. 2 C.s.p.), od ktorej odvolací súd nemá dôvod sa odkloniť.

10. Súd teda v zmysle R 64/2020 nie je oprávnený znížiť výšku požadovanej náhrady poisťného plnenia zo žiadnych dôvodov ani v prípade zistenia nedostatočných majetkových a osobných pomerov žalovaného, ktorých sa žalovaný dovolával. Odvolací súd nemôže preto vyhovieť odvolaniu žalovaného a zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zníži náhradu poisťného plnenia požadovanú poisťovňou.

11. Žalovaným uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť.

12. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

13. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).